

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT BE QENDRA

BE LAJME

Dhjetor 2022
BEQ-nr. 78/2022

SAMITI BE-së-BALLKANI PERËNDIMOR

Angazhimi i plotë dhe pa ekuivok për perspektivën e anëtarësimit të Ballkanit Perëndimor në Bashkimin Evropian u konfirmua më 8 dhjetor 2022 në samitin në Tiranë nga Kryetarja e Komisionit Evropian, Ursula von der Leyen, kryetar e Këshillit Evropian, Charles Michel, Përfaqësuesi i Lartë Josep Borrell, Komisioneri Oliver Varhej, duke përfshirë krerët e shteteve dhe qeverive të vendeve anëtare të BE-së dhe të Ballkanit Perëndimor.

Ata bënë thirrje për përsheptimin e procesit të anëtarësimit bazuar në reforma të besueshme nga partnerët, kushtëzimin e drejtë dhe rigoroz dhe parimin e meritave të veta. "Organizimi i Samitit për herë të parë në rajon është një shenjë e qartë e angazhimit të fortë të BE-së për Ballkanin Perëndimor dhe rrugën e tyre drejt BE-së", thuhet në një deklaratë të Komisionit.

Kryetarja e Komisionit Evropian, Ursula von der Leyen, theksoi se ky samit "jep mesazh të qartë për angazhimin tonë, unitetin tonë dhe partneritetin tonë të fortë".

Samiti është mundësi për të rishikuar progresin në zbatimin e planit ekonomik dhe investues prej afro 30 miliardë eurosh, i cili fokusohet në projektet udhëheqëse në tranzicionin e gjelbër dhe dixhital, transportin e qëndrueshëm, energjinë e pastër, mbështetjen e sektorit privat dhe zhvillimin e kapitalit njerëzor për të ndihmuar në krijimin e urës sociale. - Hendeku ekonomik ndërmjet Ballkanit Perëndimor dhe BE-së.

BE ka konfirmuar deri më tani financimin e 40 projekteve në fushën e transportit, lidhjes, tranzicionit të en-

ergjisë, agjendës së gjelbër, tranzicionit dixhital dhe zhvillimit të kapitalit njerëzor, me 1.8 miliardë euro mbështetje nga BE dhe një vlerë totale investimi prej 5.7 miliardë euro.

Komisioni thekson se paketa përfshin "shtimin e Programit Rajonal të Eficiencës së Energjisë për rinovimin me efikasitet energjetik të ndërtesave private dhe publike, gjashtë grante të reja investimesh për energjinë e rinovueshme, tre skema grantesh për tranzicionin e energjisë në sektorin privat dhe një sërë garancish për të mbështetur burimet e rinovueshme të energjisë dhe se pritet në bashkëpunim me institucionet financiare ndërkombëtare të mobilizohen deri në 2.5 miliardë euro në total investime".

Liderët morën pjesë edhe në nënshkrimin e deklaratës nga përfaqësues të operatorëve të telekomunikacionit nga BE-ja dhe Ballkani Perëndimor për uljen e parë të çmimeve të roaming ndërmjet rajonit dhe BE-së, duke filluar nga tetori i vitit 2023.

po rrit ndihmën dhe bashkëpunimin me Ballkanin Perëndimor për të forcuar qëndrueshmërinë kibernetike pas një serie sulmesh të tilla të mëdha në rajon, duke përfshirë një program të ri 5 milionë euro në mbarë rajonin që do të zbatohet në fillim të vitit 2023.

<https://www.consilium.europa.eu>

Përmbajtja e lajmeve

Samiti BE-Ballkani Perëndimor	1
Në fokus të Parlamentit Evropian	2
Mbledhja e Këshillit të Çështjeve të Përgjithshme të Marrëveshjeve e aritur për formimin e Qeverisë së Danimarkës	3
Veprimtaritë parlamentare lidhur me çështjet evropiane	4-5
Prioritetet e përbashkëta të BE-së për 2023 dhe 2024	6
Shkelje e sanksioneve të BE-së	6
Industria e teknologjisë evropiane	7
Ndalimi i importit të produkteve në BE	7
Rritja e shpenzimeve sociale në BE	8
Politika e re e përbashkët bujqësore	8
Raporti i Bankës Qendrore Evropiane	9
Ndihma financiare për projektet e kërkimit hapësinor në BE	9
Dritarja e vetme e BE-së për doganat u miratua	10
Rregullat e reja të BE-së për paketimin dhe riciklimin	10
Pasqyrë statistikore e rimëkëmbjes së BE-së	11
Kalendari i BE-së / Janar 2023	11

NË FOKUS TË PARLAMENTIT EVROPIAN

www.europarl.europa.eu

Në hapjen e seancës plenare të dhjetorit të Parlamentit Evropian, Presidentja e Parlamentit Evropian, Roberta Mezzola, në deklaratën e saj për skandalin me zëvendës-presidentin e Parlamentit Evropian, ---- theksoi se me respekt të plotë për prezumimi i pafajësisë, ajo hoqi të gjitha detyrat dhe përgjegjësitë që lidhen me rolin e saj si zëvendës-presidente.

Në raportin e miratuar me 526 vota, eurodeputetët propozojnë masa që do të riimagjinojnë kuadrin social, ligjor dhe politik për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara dhe do të ndihmojnë në çrrënjosjen e stereotipeve, aftësive dhe keqkuptimeve. Ata bëjnë thirrje për një sistem që promovon pjesëmarrjen sociale, dmth. një sistem i bazuar në komunitete të aksesueshme që ofrojnë shërbimet dhe kujdesin e nevojshëm, në përputhje me Strategjinë Evropiane të Aftësisë së Kufizuar.

Kryeministri slloven Robert Golob, në fjalimin e tij para eurodeputetëve, theksoi se BE-ja duhet të merret me çmimet e larta të energjisë dhe të zbatojë një kuadër rregullator që do të zvogëlojë spekulimet në tregun e energjisë në të mirë të konsumatorëve. Ai theksoi nevojën për stabilizimin e Ballkanit Perëndimor dhe integrimin e tij të mëtejshëm në Evropë.

Parlamenti Evropian zhvilloi një debat me Komisionin për dyshimet për korrupsion nga Katari dhe nevojën më të gjerë për transparencë më të madhe në institucionet e BE-së.

Duke hapur debatin, Komisionerja për Brendshme, Ylva Johansson, theksoi se duhet të ketë zero tolerancë ndaj korrupsionit. Johansson njoftoi se Komisioni do të propozojë një ligj të ri në vitin 2023 që penalizon të gjitha format e korrupsionit në të gjitha vendet anëtare, jo vetëm ryshfetin, por edhe tregtimin e ndikimit, pasurimin e paligjshëm, përvetësimin dhe abuzimin me pushtetin, me dënime të rënda.

Në një debat me Këshillin dhe Komisionin përpara samitit të BE-së, eurodeputetët kërkuar çmime më të ulëta të energjisë dhe lejimin e Bullgarisë dhe Rumanisë për t'u bashkuar me zonën Shengen.

Deputetët miratuan pothuajse 720 milionë euro ndihmë nga Fondi i Solidaritetit të

BE-së pas fatkeqësive natyrore në shtatë vende të BE-së në vitin 2021. Nga 718.5 milionë euro ndihmë nga Fondi i Solidaritetit të Bashkimit Evropian (EUSF), 612.6 milionë euro janë të destinuara për Gjermaninë, 87.7 milionë euro për Belgjikën, 4.7 milionë euro për Holandën, 797.520 euro për Austrinë, 1.8 milionë euro për Luksemburgun, 9.5 milionë euro për shpërthimin vullkanik në La Palma dhe 1.4 milionë euro për Kretën, e cila u godit nga një tërmet. Paketa e ndihmës u miratua me 555 vota.

Çmimi Saharov i Parlamentit 2022 iu dha popullit të guximshëm të Ukrainës në një ceremoni më 14 dhjetor. Ata u përfaqësuan nga presidenti i tyre, liderët e zgjedhur dhe shoqëria civile në ceremoninë në Strasburg.

Në rezolutën e miratuar, Parlamenti Evropian bëri thirrje për t'i dhënë fund konfliktit afatgjatë izraelito-palestinez dhe pushtimin e territoreve palestineze përmes vazhdimit të negociatave të vërteta të paqes.

Eurodeputetët kanë mbështetur planet për të nxitur vendosjen e burimeve të rinovueshme të energjisë. Ligji i propozuar do të përshpejtojë procedurën për dhënien e lejeve për termocentralet e reja të energjisë së rinovueshme, si panelet diellore ose turbinat me erë, ose për përshtatjen e atyre ekzistuese.

Parlamenti Evropian miratoi tre rezoluta për respektimin e të drejtave të njeriut në Kinë, Çad dhe Bahrein.

Eurodeputetët po bëjnë thirrje për reformë të buxhetit të BE-së për t'iu përgjigjur në mënyrë më efektive nevojave në zhvillim, për të adresuar boshllëqet e financimit dhe për të rritur fleksibilitetin dhe reagimin ndaj krizave.

Parlamenti Evropian miratoi një rezolutë për "Rritjen e MFF 2021-2027: një buxhet elastik i BE-së i përshtatshëm për sfidat e reja" me 366 vota.

Parlamenti Evropian miratoi një rezolutë për korrupsionin e dyshuar nga Katari dhe nevojën më të gjerë për transparencë më të madhe në institucionet e BE-së, me 541 vota. Ata dënojnë tentativat e supozuara për korrupsion nga Katari, të cilat do të përbënin ndërhyrje serioze të huaja në demokracinë evropiane.

MBLEDHJA E KËSHILLIT PËR ÇËSHTJET E PËRGJITHSHME të BE-së

Në mbledhjen e mbajtur më 13 dhjetor, Këshilli për Çështje të Përgjithshme të BE-së miratoi konkluzionet për procesin e zgjerimit dhe stabilizimit dhe asociimit.

Konkluzionet vlerësojnë gjendjen e kandidatëve dhe partnerëve të BE-së, vendosin udhëzime për prioritetet e reformës dhe konfirmojnë përkushtimin e Këshillit ndaj politikës së zgjerimit të BE-së. Në përputhje me metodologjinë e rishikuar të zgjerimit të miratuar nga Këshilli në vitin 2020, fokusi është në reformat themelore në fushat e sundimit të ligjit, të drejtave themelore, zhvillimit ekonomik dhe konkurrencës, forcimit të institucioneve demokratike dhe reformave të administratës publike.

Duke iu referuar konkluzioneve të Këshillit të 18 korrikut 2022, Këshilli mirëpret mbajtjen e konferencës së parë ndërqeveritare me Maqedoninë e Veriut më 19 korrik 2022. Këshilli vëren se Komisioni ka avancuar punën e tij për zbatimin e procesit të ekzaminimit analitik të ligjit të BE-së (skrining). Këshilli veçanërisht thekson fuqishëm bashkëpunimin e qëndrueshëm të Maqedonisë së Veriut për çështjet e politikës së jashtme dhe përputhshmërinë e plotë me Politikën e Përbashkët të Jashtme dhe të Sigurisë të BE-së, duke përfshirë masat kufizuese të BE-së – një sinjal i fortë i vendosmërisë strategjike të Maqedonisë së Veriut në rrugën e saj drejt BE-së.

Në mbledhjen e Këshillit të Çështjeve të Përgjithshme të BE-së më 15 dhjetor të këtij viti, u morën përfundime për situatën në Ukrainë dhe Rusi. Këshilli përshëndeti hyrjen e Kroacisë në Shengen dhe bëri thirrje për dhënien e statusit të kandidatit për Bosnje dhe Hercegovinën. Për më tepër, Këshilli trajtoi forcimin e qëndrueshmërisë ekonomike të BE-së dhe forcimin e sigurisë dhe mbrojtjes.

<https://www.consilium.europa.eu>

MARRËVESHJE E ARRITUAR PËR FORMIMIN E QEVERISË TË DANIMARKËS

Kryeministrja daneze Mette Frederiksen më 16 dhjetor 2022, e prezantoi kabinetin e saj i cili përfshin ministra nga tre koalicionet dhe shkurtime në divizionet majtas-djathtas.

Qeveria përfshin kreun e Partisë Liberale, Ellemann Jensen, i cili është ministër i Mbrojtjes dhe ish-kryeministri Lars Løkke Rasmussen, i cili është ministër i Jashtëm.

Për herë të parë në 44 vjet u formua qeveri e tillë centriste, duke i dhënë fund kështu përballjes dhjetëvjeçare mes dy blloqeve.

Qeveria do të ketë 23 ministri, nga të cilat socialdemokratët e Frederiksen do të marrin 11, liberalët 7 dhe të moderuarit 5 poste ministrore.

Koalicioni i ri qeverisës u shpall mbrëmjen e 14 dhjetorit 2022, në përfundim të ditës së 42-të të bisedimeve pas zgjedhjeve të përgjithshme të mbajtura më 1 nëntor të këtij viti.

Të tre partitë kontrollojnë 89 vende në parlamentin prej 179 anëtarësh dhe mbështeten nga katër deputetë që përfaqësojnë territoret gjysmë të pavarura daneze të Grenlandës dhe Ishujve Faroe.

Danimarka u qeveris për herë të fundit nga një koalicion centrist në vitin 1978, kur socialdemokratët bashkuan forcat me liberalët dhe ai koalicion zgjati vetëm tetë muaj.

<https://www.euronews.com>

AKTIVITETET PARLAMENTARE LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIANE

www.sobranie.mk

Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Talat Xhaferi, më 7 dhjetor 2022 ka zhvilluar një takim me Ministrin e Punëve të Jashtme të Republikës së Bullgarisë, Nikolai Milkov. Në takim të dy bashkëbiseduesit u dakorduan që marrëdhëniet e mira ekonomike të pasohen nga marrëdhënie të mira politike. Është e nevojshme që të dy vendet të vendosin një dialog të thellë dhe thelbësor për të gjetur zgjidhje miqësore dhe konstruktive që do të kënaqin të dyja palët në kuadrin e interesave dhe qëndrimeve të tyre kombëtare.

Më 12 dhjetor 2022, Xhaferi ka zhvilluar një takim me kryetarin e Kuvendit të Republikës së Kosovës, Glauk Konjufca. Në takim mori pjesë edhe kryetari i grupit parlamentar të Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut për bashkëpunim me Kuvendin e Republikës së Kosovës, Afrim Gashi. Në takim, Xhaferi theksoi se marrëdhëniet bilaterale ndërmjet Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe Republikës së Kosovës janë në nivel të lartë, me bashkëpunim të suksesshëm në fusha të shumta me interes të ndërsjellë, me dialog të hapur në të gjitha nivelet dhe pa pyetje të hapura. Bashkëbiseduesit shkëmbyen mendime për bashkëpunimin në fushën e lidhjeve infrastrukturore, i cili do të lehtësojë komunikimin dhe kontaktet mes qytetarëve të dy vendeve.

Më 1 dhjetor 2022, Konventa Kombëtare për Bashkimin Evropian (NKEU-MK) mbajti seancën e pestë plenare. Temat e dy paneleve ishin "Themelet e integritimit evropian: sundimi i ligjit dhe reformat e zbatuara" dhe "Si të përballemi me ndryshimet klimatike dhe pasojat sociale në bujqësi, pylltari dhe mjedis". Kryetari i shtetit Stevo Pendarovski, kryetari i Komisionit parlamentar për çështje evropiane Arbër Ademi, kryetari i Këshillit Nacional për Çështje Evropiane, Aleksandar Nikoloski, ambasadori i Bashkimit Evropian në Republikën e Maqedonisë së Veriut, David Geer, Zëvendës shefi i misionit në Ambasadë patën prezantimin e tyre në konventën e Shteteve të Bashkuara të Amerikës në Republikën e Maqedonisë së Veriut, Eric Meyer dhe ambasadori sllovak Henrik Markus.

Në panel diskutime morën pjesë ministra dhe profesorë, ekspertë nga sfera juridike dhe përfaqësues të organizatave joqeveritare dhe shoqatave civile.

AKTIVITETET PARLAMENTARE LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIANE

Më 13 dhjetor 2022, Aleksandar Nikolloski, anëtar i Delegacionit të Kuvendit në Asamblenë Parlamentare të Këshillit të Evropës, mori pjesë në seancën e Komisionit për Çështje Juridike dhe të Drejtat e Njeriut të APKE, anëtar i të cilit është. Komisioni zgjodhi Aleksandar Nikolloskin për raportues të përgjithshëm për heqjen e dënimit me vdekje, i cili ka mandat të ndërhyjë në çështjet që kanë të bëjnë me heqjen e dënimit me vdekje në kontekste të ndryshme (vendet anëtare dhe vëzhguese, partnerët për demokracinë, vendet që aplikojnë për këtë statusi). Ai raporton periodikisht në komision për informacionin e mbledhur dhe veprimet e ndërmarra. Mandati i tij zgjat një vit dhe mund të rizgjedhet maksimumi dy herë. Për herë të parë përfaqësues i Kuvendit tonë në këtë pozitë është zgjedhur Nikolloski.

Më 9 dhjetor 2022, deputeti Martin Kostovski mori pjesë në seancën e Komisionit të përhershëm të Asamblesë Parlamentare të Procesit të Bashkëpunimit në Evropën Juglindore (SEEP), që u mbajt në Podgoricë të Malit të Zi, në kuadër të Presidencës malazeze të EJK-së. Në kuadër të seancës së Komisionit të përhershëm, u diskutua për përcaktimin e selisë së Sekretariatit të Përhershëm të PSH të PSP-së, në të cilën mori pjesë edhe deputeti Kostovski. Ai theksoi se është e nevojshme të krijohet një sekretariat i përhershëm ndërkombëtar i Kuvendit, i cili do të kontribuojë në një ndikim më të gjerë politik dhe dukshmëri të Procesit të Bashkëpunimit në Evropën Juglindore dhe forcimin e bashkëpunimit ndërmjet parlamenteve pjesëmarrëse në proces, si dhe bashkëpunimi me asambletë e tjera ndërparlamentare.

Delegacioni i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut në PABSEC, i përbërë nga kryetarja e delegacionit, Lidija Tasevska dhe anëtarët Vjolca Ademi dhe Bllagica Lasovska, mori pjesë në punën e 60.

Asambleja e Përgjithshme e PABSEC u mbajt nga 6 deri më 8 dhjetor në Beograd, Republika e Serbisë. Pas pjesës ceremoniale, Kuvendi verifikoi mandatet e delegacionit tonë, me të cilin Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut zyrtarisht u bë anëtar i ri i PABSEC-ut.

PRIORITETET E PËRBASHKËTA të BE-së PËR VITIN 2023 DHE 2024

EU institutions agree on joint priorities for 2023 and 2024

Kryetarja e Parlamentit Evropian Roberta Meola, Kryeministri çek Petr Fiala, për Këshillin e Bashkimit Evropian dhe Kryetarja e Komisionit Ursula von der Leyen më 15 dhjetor 2022 nënshkruan Deklaratën e Përbashkët mbi prioritetet legjislativ të BE-së për 2023 dhe 2024, duke u mbështetur në përparimin solid në vitet e fundit. Deklarata e përbashkët parashtron vizion të përbashkët evropian për Evropë më të fortë dhe më elastike përballë agresionit të paprovokuar të Rusisë kundër Ukrainës dhe ndikimit të saj të gjerë – ndërkohë që trajton sfida të tjera serioze, si kriza klimatike dhe erërat e kundërta ekonomike. Bashkimi Evropian do të vazhdojë të përshpejtojë tranzicionin binjak të gjelbër dhe dixhital.

Deklarata nënvizon propozimet kryesore legjislativ që janë aktualisht në duart e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, ose

që do të paraqiten nga Komisioni Evropian në vitin 2023. Marrëveshje e gjelbër, duke arritur tranzicionin dixhital dhe duke forcuar qëndrueshmërinë e BE-së, duke krijuar një ekonomi që funksionon për njerëzit, duke e bërë Evropën më të fortë në botë, duke promovuar mënyrën tonë evropiane të jetesës dhe duke mbrojtur demokracinë dhe vlerat tona. Të tre institucionet synojnë të bëjnë përparimin më të mirë të mundshëm në iniciativat e përfshira në Deklaratën e Përbashkët deri në zgjedhjet e ardhshme evropiane në 2024.

Institucionet e BE-së mirëpresin rezultatet e Konferencës për të Ardhmen e Evropës dhe riafirmuan angazhimin e tyre për të ndjekur propozimet, secili brenda sferës së tyre të kompetencës. Shumë nga propozimet e konferencës janë pasqyruar tashmë në programin e punës së Komisionit për vitin 2023. Të tre institucionet e BE-së do të vazhdojnë të punojnë së bashku në bazë të kësaj Deklarate të Përbashkët dhe dokumentit të punës shoqërues, i cili përcakton rreth 164 propozime kryesore legjislativ.

<https://ec.europa.eu>

SHKELJE E SANKSIONEVE TË BE-SË

Më 2 dhjetor 2022, Komisioni Evropian publikoi propozim për direktivë, sipas të cilës shkelja, anashkalimi ose kufizimi i sanksioneve ndaj vendit të tretë do të konsiderohej veprë penale në të gjitha shtetet anëtare të Bashkimit Evropian. KE propozon një sërë rregullash të përbashkëta që duhet të lehtësojnë hetimin, ndjekjen penale dhe ndëshkimin e shkeljeve të masave kufizuese në të gjitha shtetet anëtare. Kjo do të thotë se anashkalimi ose tentativa për të anashkaluar masat kufizuese duke fshehur pasurinë ose duke fshehur faktin se një person është pronari përfundimtar i pronës do të bëhet veprë penale. Në varësi të krimit, personi mund të dënohet me një dënim maksimal prej më shumë se pesë vjet burg dhe kompanitë mund t'i nënshtrohen sanksioneve në shumën prej të paktën 5% të xhiros totale në mbarë botën, deklaroi KE. Sipas KE-së, është thelbësore që të zbatohen plotësisht

masat kufizuese të BE-së dhe të ndëshkohen shkeljet e këtyre masave ndërkohë që agresioni rus kundër Ukrainës vazhdon.

Zbatimi i masave kufizuese është një sfidë, pasi nuk është e lehtë të përcaktohen pasuritë e oligarkëve rusë, të cilat janë të fshehura në juridiksione të ndryshme, falë strukturave komplekse ligjore dhe financiare. Direktiva e propozuar do të mbyllë zbrazëtitat ekzistues ligjore dhe do të rrisë efektin parandalues të shkeljes së sanksioneve të BE-së

INDUSTRIA E TEKNOLOGJISË EVROPIANE

Industria evropiane e teknologjisë humbi më shumë se 400 miliardë dollarë këtë vit, sipas të dhënave të kompanisë së Londrës "Atomiko", e cila vlerëson rreziqet në kryeqytet.

Vlera totale e të gjitha firmave evropiane të teknologjisë publike dhe private ra në 2.7 trilion dollarë nga 3.1 trilion dollarë në fund të vitit 2021, theksoi "Atomiko" në raportin vjetor të publikuar.

"Gjendja e Teknologjisë në Evropë" 7 dhjetor 2022.

"Këto shifra tregojnë se ky ka qenë një vit shumë i vështirë për teknologjinë", raporton CNBC. Aksionet dikur shumë të vlerësuara të kompanive të teknologjisë janë vënë nën presionin e faktorëve globalë, duke përfshirë pushtimin rus të Ukrainës dhe shtrëngimin e politikës monetare nga bankat qendrore.

Rezerva Federale dhe bankat e tjera qendrore kanë rritur normat bazë të interesit dhe kanë zvogëluar stimujt e epokës së pandemisë për të frenuar inflacionin në rritje.

Kjo i shtyu investitorët të rivlerësonin pozicionet e tyre në kompanitë e teknologjisë me humbje. "Ky ka qenë një vit i vështirë – lufta në Ukrainë, inflacioni, rritja e normave të interesit, tensionet gjeopolitike në të gjithë kontinentin. Është mjedisi makroekonomik më sfidues që nga kriza financiare globale", theksoi për Ci-En-Bi-Si Tom Vemejer, partner në "Atomiko".

Disa firma teknologjike në Evropë kanë pësuar një rënie të mprehtë të vlerës së tregut. Vlerësohet se këtë vit financimi total i startupeve evropiane do të bjerë në 85 miliardë dollarë, sipas raportit të "Atomiko" të përgatitur mbi bazën e të dhënave sasiore dhe anketave në 41 vende. Kjo është 18% më pak se më shumë se njëqind miliardë dollarët e mbledhur nga startup-et evropiane në 2021. Shuma e vlerësuar, megjithatë, është ende e dyta më e madhe e investuar ndonjëherë në ekosistemin teknologjik evropian, thekson Atomiko.

<https://www.euronews.com>

NDALIMI I IMPORTIT TË PRODUKTEVE NË BE

Parlamenti Evropian dhe qeveritë e shteteve anëtare të Bashkimit Evropian arritën një marrëveshje më 6 dhjetor 2022 për të ndaluar importin në BE të disa produkteve që kontribuojnë në shkatërrimin e pyjeve.

Në njoftimin e PE-së thuhet se në periudhën nga viti 1990 deri në vitin 2020, pyjet janë shkatërruar në një sipërfaqe më të madhe se BE-ja dhe se konsumi i produkteve në Evropë është përgjegjës për rreth 10 për qind të këtyre humbjeve.

Marrëveshja synon disa produkte si kakao, kafe, soje ose vaj palme. Druri, viçi dhe goma gjithashtu preken, si dhe disa materiale të lidhura me to (lëkurë, çokollatë, mobilje, letër, qymyr, etj.). Importi i tyre do të ndalohet nëse këto produkte e kanë origjinën nga një vend i shpyllëzuar pas datës 31 dhjetor 2020. PE thekson se do të merren parasysh dëmet e shkaktuara në të gjitha pyjet. Kompanitë importuese do të jenë përgjegjëse për zinxhirin e tyre të furnizimit.

Teksti u propozua në nëntor 2021 nga KE. Eurodeputetët votuan në shtator për një nxitje të konsiderueshme, duke zgjeruar gamën e produkteve të prekura. PE kërkoi gjithashtu që objekti i tekstit të zgjerohej në ekosistemet e tjera pyjore të kërcënuara, si savana Cerrado. Marrëveshja e arritur mes negociatorëve të Parlamentit dhe shteteve anëtare parashikon që ky zgjerim "në toka të tjera pyjore" duhet të vlerësohet jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të tekstit. PE dhe Këshilli i BE-së do të duhet ta miratojnë zyrtarisht këtë marrëveshje.

<https://www.europarl.europa.eu>

SHPENZIMET SOCIALE RRITEN NË BE

Shpenzimet e kujdesit social vazhduan të rriten në të gjitha vendet e BE-së në vitin 2021 për shkak të shumave të alokuara për vaksinat dhe testet për Covid-19.

Sipas sondazhit të mbrojtjes sociale të publikuar më 15 dhjetor 2022 nga zyra franceze e statistikave të

ministrive të mbrojtjes sociale, përfitimet në para u rritën mesatarisht me 2.4% në Francë në vitin 2021 dhe me 3% në BE pas "rritjes së jashtëzakonshme" në 2020, kur u hodhën me 6.9%, pra 8.3%.

Franca është vendi i BE-së që ka ndarë më shumë fonde për mbrojtjen sociale në raport me produktin e brendshëm bruto ose 33.3% të PBB-së, e ndjekur nga Austria (31.8%) dhe Italia (31.5%), ndërsa mesatarja evropiane është 29%.

Për sa i përket shpenzimeve për frymë për mbrojtjen sociale, kryeson Austria (14,500 euro), e ndjekur nga Gjermania (14,000 euro), Danimarka (13,850 euro) dhe Franca (12,350 euro) me një mesatare evropiane prej 10,150 euro.

Rritja e shpenzimeve të kujdesit social në vitin 2021 u nxit nga vaksinimet dhe testimet për Covid-19, dhe shpenzimet për rreziqet shëndetësore (+9.6%) tejkaluan shpenzimet për mbrojtjen e vendeve të punës (-18.2%) në mënyrë që papunësia e pjesshme të ulej.

Mbulimi për rrezikun e varfërisë dhe përjashtimit social është rritur gjithashtu (+6.7%), kryesisht në fund të vitit 2021 me zbatimin e masave të para për të përballuar fillimin e rritjes së inflacionit.

<https://ec.europa.eu>

POLITIKA E RE E PËRBASHKËT BUJQËSORE

Miratimi i të 28 planeve strategjike (një për çdo vend të BE-së dhe dy për Belgjikën) nga Komisioni Evropian shënon fillimin e Politikës së re të Përbashkët Bujqësore (CAP), e cila do të zbatohet nga 1 janari 2023.

Bashkëfinancimi dhe financimi kombëtar shtesë do ta çojnë buxhetin e përgjithshëm publik të dedikuar për fermerët dhe komunitetet rurale në 307 miliardë euro për periudhën 2023-2027. Programe të tjera që janë në kuadër të kompetencave të CAP, por jashtë planeve strategjike të CAP, të tilla si programi POSEI për rajonet më të largëta, skema e shkollave të BE-së, programet e promovimit, do të përfitojnë nga financimi shtesë i BE-së prej 6 miliardë eurosh.

Komisioni Evropian prezantoi propozimin e tij për reformimin e Politikës së Përbashkët Bujqësore (CAP) në vitin 2018, duke prezantuar një mënyrë të re pune për të modernizuar dhe thjeshtuar politikën bujqësore të BE-së. Legjislacioni i ri CAP u miratua zyrtarisht më 2 dhjetor 2021.

<https://ec.europa.eu>

RAPORTI I BANKAVE QENDRORE EVROPIANE

Banka Qendrore Evropiane (BQE) ka paralajmëruar se mund ta mbyllë vitin me humbje, pasi duke rritur normat e interesit për të kufizuar inflacionin, ka rritur edhe detyrimet e veta ndaj bankave tregtare. Në vitet e rritjes së dobët ekonomike dhe inflacionit të ulët, BQE uli normat e interesit, u ofroi bankave kredi të buta dhe bleu obligacione për të mbështetur aktivitetin ekonomik dhe likuiditetin në fushën e aplikimit të monedhës së përbashkët evropiane. Norma e interesit për depozitat e bankave tregtare është ulur në territor negativ, në minus 0.5%, për t'i nxitur ato të investojnë para në ekonomi dhe të mbështesin konsumin.

Inflacioni u forcua fuqishëm në vitin 2021, i nxitur nga një rikuperim i papritur i aktivitetit nga kriza e koronës, dhe këtë vit rritja e çmimeve u përshpejtua më tej për shkak të një rritjeje të çmimeve të energjisë, të ndikuar nga pushtimi rus i Ukrainës dhe sanksionet perëndimore kundër Rusisë.

Për të frenuar inflacionin, BQE rriti normat e interesit, duke përfshirë normën e depozitave, e cila tani qëndron në 1.5%. Kjo do të thotë se ajo duhet t'u paguajë bankave komerciale interes të madh për rreth pesë trilion euro depozitat e tyre që ajo i ndihmoi të grumbullonin.

Programi i blerjes së obligacioneve, i cili supozohej të rezultonte në norma interesi më të ulëta gjatë krizës, mund të shkaktonte gjithashtu probleme, pasi bankat

qendrore morën një pjesë të rrezikut të rritjes së normave të interesit nga tregu. Disa nga aksionerët e saj, si bankat qendrore gjermane, holandeze dhe belge, janë gjithashtu në panik, gjë që përfundimisht mund të detyrojë disa prej tyre të kërkojnë ndihmë nga shteti.

<https://www.ecb.europa.eu>

NDIHMË FINANCIARE PËR PROJEKTE TË KËRKIMIT TË HAPËSIRËS NË BE

Komisioni Evropian ka shpallur rezultatet e thirrjeve për propozime në lidhje me hapësirën 2021-2022 nën Horizon Europe. Gati 200 milionë euro do të kanalizohen në mbështetje të 49 projekteve të kërkimit hapësinor të zbatuara nga Agjencia Ekzekutive Evropiane e Shëndetit dhe Dixhitalit (HaDEA) dhe Agjencia e Programit Hapësinor të BE-së (EUSPA). Projektet e përzgjedhura do të nxisin konkurrencën dhe pavarësinë teknologjike të sektorit hapësinor të BE-së, duke konsoliduar komponentët kryesorë të Programit Hapësinor të BE-së dhe zhvillimin e aplikacioneve dhe shërbimeve të reja në rrjedhën e poshtme.

Projektet e përzgjedhura theksojnë aksesin evropian në hapësirë, si dhe teknologjitë e ardhshme si kuantike, moti hapësinor dhe shkenca e hapësirës. Kërkimi dhe inovacioni luajnë një rol kyç në sektorin e hapësirës ajrore, duke nxitur konvergencën e shkencës dhe teknologjisë në shumë fusha, duke përfshirë motin dhe klimën, metrologjinë, mekanikën dhe inxhinierinë e energjisë, vuri në dukje Maria Gabriel, Komisionerja për Inovacionin, Kërkimin, Kulturën, Arsimin dhe Rininë.

Projektet e lidhura me hapësirën pritet të marrin afërsisht 1.6 miliardë euro gjatë shtatë viteve të zbatimit të Horizon Europe, që përfaqëson një mesatare prej 225 milionë euro në vit, duke përfshirë aktivitetet e deleguara në EUSPA.

ËSHTË MIRATUAR DRITARJA E VETËM PËR DOGANËN e BE-së

Më 24 tetor 2022, Këshilli miratoi rregulla të reja që vendosin kushte të përshtatshme për bashkëpunimin dixhital midis doganave dhe autoriteteve kompetente partnere. Zhdoganimi dhe kontrollet efektive doganore janë thelbësore për të mundësuar që tregtia të zhvillohet pa probleme duke mbrojtur qytetarët e BE-së, bizneset dhe mjedisin. Pasi të zbatohet plotësisht, bizneset nuk do të duhet të dorëzojnë më dokumente tek disa autoritete përmes portaleve të ndryshme.

Mjedis i vetëm dritareje do t'i lejojë doganat dhe autoritetet e tjera të kontrollojnë automatikisht nëse mallrat në fjalë janë në përputhje me kërkesat e BE-së dhe nëse formalitetet e nevojshme janë kryer.

Rregullat e reja pritet të përmirësojnë rrjedhën e qetë të tregtisë ndërkufitare dhe të ndihmojnë në uljen e barrës administrative për tregtarët, veçanërisht duke

kursyer kohë dhe duke thjeshtuar dhe automatizuar doganimin.

Propozimi i Komisionit për krijimin e një dritare të vetme të BE-së për doganat dhe ndryshimin e rregullores (BE) nr. 952/2013 paraqitur më 29 tetor 2020.

Të gjitha autoritetet përkatëse në kufijtë e jashtëm të BE-së do të jenë në gjendje të aksesojnë të dhënat përkatëse në mënyrë elektronike dhe të bashkëpunojnë më lehtë gjatë kontrolleve kufitare. Ne do të jemi në gjendje të zbatojmë më lehtë standardet tona të larta evropiane në fusha të tilla si shëndeti dhe siguria, mjedisi, bujqësia apo trashëgimia ndërkombëtare, vuri në dukje ministri çek i Financave, Zbinek Stanjura.

<https://www.consilium.europa.eu>

RREGULLA TË REJA TË BE-SË PËR PAKETIMIN DHE RICIKLIM

Komisioni Evropian ka paraqitur propozimin e tij për rregulla të reja në mbarë BE-në për të reduktuar paketimin që krijon mbetje të panevojshme.

Me rregullat e reja të propozuara nga Komisioni Evropian, qëllimi është të lehtësohet informacioni që konsumatorët dhe industria marrin në lidhje me plastikën e biodegradueshme dhe futet një kornizë e re e BE-së për certifikimin e heqjes së karbonit me cilësi të lartë, por në baza vullnetare.

Kjo, beson Komisioni Evropian, do të jetë një pjesë e rëndësishme e Marrëveshjes së Gjelbër dhe Planit të Ekonomisë Rrethore për të arritur ambiciet klimatike të BE-së.

Sipas studimeve, qytetarët evropianë gjenerojnë mesatarisht 180 kilogramë mbetje ambalazhi dhe nëse nuk bëhet asgjë, kjo shifër do të arrijë në 215

kilogramë deri në vitin 2030.

Me këto rregulla të reja, Komisioni Evropian ka besim se ky trend do të ndalet dhe do të sigurohen ambalazhe të ricikluara dhe do të reduktohen ambalazhet e panevojshme. Sa i përket kornizës së certifikimit të heqjes vullnetare të karbonit, propozimi do të inkurajojë inovacionin në teknologjitë bujqësore të heqjes së karbonit dhe do të kontribuojë në ndotjen zero.

<https://ec.europa.eu>

KONTROLLË STATISTIKORE E RIMËKËMBJEN TË BE-SË

Eurostat ka publikuar edicionin e dhjetorit të përmbledhjes statistikore interaktive të rimëkëmbjes. Përmbledhja përmban tregues mujorë dhe tremujorë nga një sërë fushash statistikore të rëndësishme për monitorimin e rimëkëmbjes ekonomike dhe sociale nga pandemia COVID-19, sipas vendit dhe kohës. Në dhjetor të këtij viti vihet re se prodhimi industrial në BE dhe inflacioni janë në rënie, ndërsa disponimi ekonomik po përmirësohet.

Pasi ekonomia e BE-së u rrit në mënyrë të moderuar në tremujorin e tretë (TM3) të 2022, prodhimi industrial dhe tregtia me pakicë ranë në tetor 2022, por mbetën ende mbi nivelet e tyre para pandemisë. Inflacioni i BE-së ra në nëntor 2022 për herë të parë në 17 muaj pasi çmimet e energjisë u ngadalësuan. Në të njëjtin muaj, ndjenja ekonomike e BE-së u përmirësua për herë të parë në nëntë muaj, por mbeti shumë nën nivelet para pandemisë. Rritja e fundit u nxit nga një rikuperim i besimit të konsumatorit, i cili më shumë se pesëherë përqeshim të mëtejshëm të besimit të industrisë. Gjendja në shërbime, tregti me pakicë dhe ndërtim mbeti kryesisht e pandryshuar.

Për sa i përket tregut të punës në BE dhe vdekshmërisë së tepërt, në tetor 2022 shkalla e papunësisë ra pak më tej nën nivelet para pandemisë, ndërsa vdekshmëria e tepërt u rrit për herë të parë që nga korriku 2022. Analizën e plotë mund ta lexoni duke klikuar "Komentari i Eurostatit" në kokën e panelit. Paneli përditësohet çdo muaj me të dhënat më të fundit të disponueshme për secilin tregues.

LIGJET TË MIRATUARA NË MUAJIN DHJETOR 2022

1.*Ligji për kërkesat teknike për produktet dhe vlerësimin e përputhshmërisë.

BE KALENDAR / janar 2023

1. Sesion i Plenar i Parlamentit Evropian, 16-19 dhe 26/01/2023, Strasburg.

Lidhje të dobishme për publikimet elektronike të BE-së:

<https://publications.europa.eu/en/home>

<https://europa.eu/european-union/documents-publications>

<http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/parlamentarium>

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

BE QENDRA E KUVENDIT

Adresë: „11 Tetori“ nr. 10, Shkup, 1000

Telefoni: +389 2 3 11 22 55 lokali 414

faksi: +389 2 3 182 277

E-poshta: nsei@sobranie.mk

Zyra 019

www.sobranie.mk

Në Kuvend u zbatua Projekti IPA për "Ndihmë teknike për Kuvendin" në periudhën nga janari 2011 deri në qershor 2012, qëllimi i përgjithshëm i të cilit ishte forcimi i kapaciteteve institucionale të Kuvendit dhe në këtë mënyrë përmirësimi i transparencës dhe llogaridhënies së tij ndaj qytetarëve.

Në kuadër të projektit IPA është ofruar asistencë financiare dhe profesionale për ngritjen e një qendre të BE-së në Parlament.

Qëllimi i krijimit të Qendrës së BE-së është që deputetëve në Kuvend dhe Shërbimi t'u ofrojë akses më të mirë në informacione lidhur me çështjet e BE-së.

Qendra e BE-së është organizativisht në kuadër të Sektorit Mbështetës të Këshillit Kombëtar për Integrimin Evropian dhe monitorimin e Integritimit Evropian.

Qendra e BE-së ka bibliotekë me libra dhe botime nga fusha të ndryshme të politikave evropiane.

